

ಡಾ. ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಒಂದು ಮರುಚಿಂತನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ನಾಡಿಗ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
ಬಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಮಹಿಳಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/09/radha-nadig/>

ABSTRACT:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಚಂಪೂವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಚಳುವಳಿ, ಮುಂದುವರೆದು ಕಂದ, ಷಟ್ಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ, ಸಾಂಕ್ಯ, ರಗಳೆಗಳಂತೆಯೇ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಇದು ಹದಿನೈದು-ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳದೆ; ಇಂದಿಗೂ ರಚನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವುದು ಸಂತಸದ ವಿಚಾರ. ಪ್ರಸ್ತುತ “ಡಾ.ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಒಂದು ಮರುಚಿಂತನೆ” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಹರಿದಾಸರು ಭಾಗವತ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ವ ಮತತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಧೈಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ನರಹರಿತೀರ್ಥ, ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಿಂದ ಮರುಹುಟ್ಟು, ವಾದಿರಾಜರು, ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಪುರಂದರದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು, ವಿಜಯದಾಸರು ಮತ್ತು ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವರೆಗೆ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಇಂದಿನ ವೆಂಕಣ್ಣದಾಸರು ಹಾಗೂ ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಡಾ.ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಕ್ತಿ-ಭಾವ, ಭಾಗವತ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ದಾಸಭಾವ, ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ, ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ, ಮಾನವ ಬದುಕಿನ ಉದಾರತೆ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಪತಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರದ ಕತೆಗಳು, ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಋಷಿ ಮುನಿಗಳ ಕತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನದ ನಶ್ವರತೆಯನ್ನು ಹೃದ್ಯಂಗಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯುಗಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ, ಹಸಿವು, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳು, ವೇದ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಪೂಜೆ-ನೇಮ, ಜಪ-ತಪ, ಸ್ವರ್ಗ-ನರಕ, ಇಹ-ಪರಗಳಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

KEYWORDS:

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ, ಧರ್ಮ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ಕೀರ್ತನೆ.

ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಡಾ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳತ್ತ ಭಕ್ತಿಪೂರಿತ-ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೋಟ ಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನನ್ನದು. ಹರಿದಾಸರು ಭಾಗವತ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ವ ಮತತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಭಕ್ತಿಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು 'ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ' ಎನ್ನಬಹುದು. ಹರಿಯನ್ನು ದಾಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವವರನ್ನು ದಾಸರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮಧ್ವಮತ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಫಲವಾದ ಭಗವಂತ-ಜೀವಾತ್ಮರ ಒಡೆಯ-ದಾಸಭಾವ, ಹಾಗೂ ಭಾಗವತ ಪರಂಪರೆಯ ಹರಿಪರವಾದ ಆರ್ಧ ಭಕ್ತಿ-ಇವು ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು. ಈ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮಧ್ವಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಉದಾರತೆ, ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜನರ ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಗೀತದ ಲಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಇಂತಹ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ "ನರಹ-ರಿತೀರ್ಥ" ರಿಂದ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಲು ಆರಂಭವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಂತರ 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಂಪರೆ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಿಂದ ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆದು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ನಂತರ ವಾದಿರಾಜರು, ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಪುರಂದರದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು, ವಿಜಯದಾಸರು ಮತ್ತು ಜಗನ್ನಾಥ ದಾಸರವರೆಗೆ ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು. 16ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತನ ಪ್ರಕಾರಗಳು 20ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಮಂದಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿತು.

21ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಯ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹ-ರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧತೆಯಿಂದ

ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬಂದವರು, ಹರಿಕೀರ್ತನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ವೆಂಕಣ್ಣದಾಸರು ಹಾಗೂ ವೇಣೂಗೋಪಾಲದಾಸರುಗಳ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ “ಡಾ. ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ”ಯವರು. ಇವರಿಗೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜನ್ಮತಃ ಬಂದಿರುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಡಾ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಅವರು, ಶ್ರೀಪಾದರಾಜ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದಲೇ ಹರಿದಾಸ ದೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು “ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತನಾಮವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹರಿದಾಸರಾಗಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಕ್ಯಾಶಯವುಳ್ಳ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವು, ಆಕರ್ಷಣೆ, ಸಹಜ ಸುಂದರ ಸರಳತೆ, ಸುಮಧುರ ಹಾಗೂ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ತನ್ಮೂಲಕ “ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ” ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ ತುಂಟಾಟಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭಕ್ತಿ-ಭಾವ, ಭಾಗವತ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ದಾಸಭಾವ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತಿಯ ಪಾರಮ್ಯತೆ ಒಂದುಕಡೆಯಾದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರವಾದ ನೋವು ನಲಿವು, ನೆಲ-ಜಲ, ಕಷ್ಟ-ಸುಖ, ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದ, ಸಿರಿತನ-ಬಡತನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೆರಿಸಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರುವುದರ ಮುಖೇನ ನಯವಾಗಿ ತಿದ್ದಿ-ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಶ್ರೀಪಾದರಾಜಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಂದ “ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲ” ಎಂದು ನಾಮಾಂಕಿತರಾದ “ಡಾ. ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ” ಯವರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಂದ ಹಾಸ್ಯ, ಭಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಿಂದುವಿನಂತೆ, ಅವರ ಸಾವಿರಾರು ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವನ್ನು ಆಯ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂದಿನದಿನದಲಿ ಸಾಧನವೆಂದರೆ, ಸಾಧನೆ ಎಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿ ರಚಿಸಿರುವಂತಹ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದಿನ ದಿನದಲಿ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಇಂದಿರೇಶನನು ನೆನೆಯುವುದು
ಎಂದೆಂದಿಗು ಅವನೊಬ್ಬನೆ ಎಂಬಾ ಜ್ಞಾನವ ತಾನು ತಿಳಿಯುವುದು
ಬದ್ಧಜನರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಿಚಾರದ ಬುದ್ಧಿಲಿ ಬೇಗನೆ ಅರಿಯುವುದು
ಕಲಿಯುಗದಲಿ ಪ್ರತನೇಮ ಗತಿಗೆ ಸಾಧನವಲ್ಲ

ಕುಲಕೋಟಿ ಉದ್ಧರಿಸ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೇ ಸಾಧನವೆಂದರಿವುದು.

ಭಕ್ತಿ ರಸಪ್ರಧಾನ ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಗಿರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಡಗಿದೆ. ವರ್ತಮಾನದ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂದು ಮಾಡುವ ಸಾಧನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ (ಇಂದಿರೇಶನನ್ನು) ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು, ಕೃಷ್ಣ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ತನ್ನ ತನುಮನವನ್ನು ಭಗವದರ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಭಗವಂತನೇ ನಿತ್ಯಸತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಂಬಿ ಅವನಿಗೆ ನಾವು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಏಕಾಗ್ರತೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯ ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬುದನ್ನರಿತು ನಡೆಯುವುದೇ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬದ್ಧಜನವೆಂದರೆ ಬುಧರು, ವಿಧ್ವಾಂಸರು, ಗುರುಹಿರಿಯರುಗಳು ಪಡೆದಂತಹ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವನ್ನು ಅವರು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಂತಹ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹರುಷದಿಂದ ಆದಿಮೂರುತಿಯನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆಗೈಯಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಹರಿನಾಮ, ಹಿರಿನಾಮ, ದೊರೆನಾಮ, ಪೊರೆವ ಮಂಗಳನಾಮ, ನೆರೆನಂಬಿದವಗೆ ಇಂಬುದೊರಕುವ ಅಂಬಿಗನ ನಾಮ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ವ್ರತನೇಮಜಪತಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗತಿ(ಮೋಕ್ಷ) ಪಾಪವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಭ್ರಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಲೌಕಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಮನುಷ್ಯ ಸದ್ಭಕ್ತನಾಗಿ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ವ್ರತನೇಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕಾಗ್ರತೆ, ನಿಷ್ಠೆ, ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಜಪತಪಗಳು ನಿರರ್ಥಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೊಂದೇ ನಮ್ಮ ದುರಿತಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕುಲಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಗವಂತನಾದ ಹರಿಯ, ನಾಮಸ್ಮರಣೆ, ಹಿರಿಯರ, ದೊರೆಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಉದ್ಧರಿಸಿ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ಅಂಬಿಗನಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ದಡಮುಟ್ಟಿಸವವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ದೇಹವಿದ್ದಾಗ ಸಾಧನವು ಸಾಧ್ಯ ನಾಲಗೆಯಲಿ ನಿತ್ಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯ ಭಾಗ್ಯ ಪರಿಪರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲನ ಪೂರ್ಣನೆನುವುದೆ ದಿವ್ಯ ಸಾಧನವು.

ಮಾನವ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗೈಯಬೇಕು. (ಎಷ್ಟುದಿನ ಬದುಕುತ್ತೇವೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ) ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿತ್ಯವೂ ನಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವ ಅಂದರೆ, ಬೇರೆ ಅಸೂಯೆ, ಪರನಿಂದೆ, ಕೆಟ್ಟಮಾತುಗಳನ್ನಾಡದೆ ಭಗವಂತನ ನಾನಾ-

ರೀತಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ವಿಧವಿಧದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಭಜಿಸುವುದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಂದಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಧನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಗೋವಿಂದ ಹರಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ(ಹತ್ತು) ದಶಾವತಾರಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವ ಕೀರ್ತನೆ:

ಗೋವಿಂದ ಹರಿ ಗೋವಿಂದಾ ಗಂಗಾಪಿತ ಹರಿಗೋವಿಂದ
ವೇದವ ಕದ್ಧಾ ದೈತ್ಯನ ಕೊಂದು ನಿಗಮವ ತಂದಾ ಗೋವಿಂದ
ಸುರರಿಗೆ ಅಮೃತ ನೀಡಲೋಸುಗ ಕೂರ್ಮನಾದ ಹರಿಗೋವಿಂದ

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆಯ ಪಿತನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ 4 (ನಾಲ್ಕು) ವೇದಗಳನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ (ಅಪರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ) ಮಧುಕೈಟಭ ರೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ನಿಗಮ(ವೇದ)ಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದಂತಹ ಗೋವಿಂದನ ಕೀರ್ತಿ ಅಪಾರವಾದದ್ದು.

ದೇವದಾನವರ ಸಂಘರ್ಷದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುರರಿಗೆ ಅಮೃತವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರರನ್ನಾಗಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕ್ಷೀರಸಾಗರವನ್ನು ದೇವದಾನವರೀವರೂ, ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಂಥನ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂದರಪರ್ವತವನ್ನು ಕಡೆಗೋಲಾಗಿ ವಾಸುಕಿಯನ್ನು ಹಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವದಾನವರು ಕ್ಷೀರಸಾಗರವನ್ನು ಕಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂದರಪರ್ವತ ಸಮುದ್ರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಒಂದಂಶದಿಂದ ಕೂರ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಂದಂಶದಿಂದ ಮಂಥನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಶಿಷ್ಪರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನುದ್ಧರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ದೈತ್ಯನು ಭೂಮಿಯ ಕದ್ದೊಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ವರಾಹನಾಗಿ ತಂದ ಗೋವಿಂದ
ಪುಟ್ಟನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುತ ಆಗಲೆ ದಿಟ್ಟ ಕಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಗೋವಿಂದ

ದೈತ್ಯನಾದ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು (ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಅವನಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣುಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದ) ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪತ್ನಿ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ದು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ-ರಿಸಿದ. ವರಾಹ ರೂಪವಧರಿಸಿ ಅವನನ್ನ ಹುಡುಕಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಕೊಂದು ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಬಂಧನ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪುವಿನ ಮಗನಾದ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನಿರುವನು ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿಸಲು ಕಂಬದಿಂದ ನರಸಿಂಹ ರೂಪದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಬಂದು ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪುವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದರ ಮುಖೇನ ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಷ್ಟರಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ದಾನಮಾಡತಲಿ ಬಲಿಯ ಉದ್ಧರಿಸೆ ವಾಮನನಾದ ಗೋವಿಂದ
ದುಷ್ಟಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಕೊಡಲಲಿ ಸವರುತ ಶಿಷ್ಟರ ಪೊರೆದನು ಗೋವಿಂದ

ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ವಾಮನನಾಗಿ ಬಂದು ಮೂರಡಿ (3 ಹೆಜ್ಜೆ) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆದು, (ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ವಾಮನನಿಗೆ ಮೂರಡಿ ಜಾಗವನ್ನು ನೀಡಿದ). ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಾಗಿ ನಿಂತು ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡೇ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆದು, ಮೂರನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಮೆಟ್ಟುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನುದ್ಧರಿಸಿದ. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿದ.

ಜಮದಗ್ನಿ ಮಹರ್ಷಿ ಹಾಗೂ ರೇಣುಕೆಯ ಮಗನಾದ ಪರುಶುರಾಮ, ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದ ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾಜುನನ ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ 21(ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ) ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಕೊಂದು ಅವರ ರಕ್ತದಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಟರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ಶಾಪದಿ ಶಿಲೆಯಂತಿದ್ದ ಆ ಸತಿಯಳ ತಾಪವ ಕಳೆದನು ಗೋವಿಂದ
ಗೋಪಗೋಪಿಯರ ಒಡನಾಡುತಲಿ ಗೋವಳ್ಳ ಕಾಯನು ಗೋವಿಂದ

ದೇವೆಂದ್ರನ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾದ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಗೌತಮ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಶಿಲಾತಪಸ್ವಿನಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಹಲೈಯನ್ನುದ್ಧರಿಸಲು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೊಡಗೂಡಿ ಬಂದು ಆ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಾ ಪಾದ ಸ್ವರ್ಶ ಮಾಡಿದ, ಕೂಡಲೇ ಶಿಲೆ ಕರಗಿ ಶಾಪಮುಕ್ತಳಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಕಳೆದು ಪರಿಶುದ್ಧಳನ್ನಾಗಿಸಿದ. ಗೋಪ-ಗೋಪಿಯರ ಜೊತೆ ಆಟಪಾಠ ನಲಿದಾಡುತ್ತಾ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಮಾನವನಂತೆಯೇ ಇದ್ದ.

ತ್ರಿಪುರರ ಹೆಂಡಿರ ವ್ರತಗಳ ಕೆಡಿಸಿದ ಸುಂದರ ಮುಖದಾ ಗೋವಿಂದ
ಕಲಿತಾಪವನು ಕಳೆಯಲೋಸುಗವೆ ತುರಗವನೇರಿದ ಗೋವಿಂದ

ತಾರಕಾಸುರನ ಮಕ್ಕಳಾದ ತಾರಾಕ್ಷ, ಕಮಲಾಕ್ಷ, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ತಾರಕಾಸುರನ ಮರಣಾನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ವರಪಡೆದು ಯಾವ ದೇವತೆಗಳೂ ಭೇದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮೂರುಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ-ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯರ ವ್ರತಗಳೆ ಶ್ರೀ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ವ್ರತಕಥೆಗಳನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿದ.

ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯ ತೊಂದರೆ ಪರಿಭವಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿ ಅವತಾರವನ್ನೆತ್ತಿದ್ದ ಗೋವಿಂದ. ಹೀಗೆ ದುಷ್ಟರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಶಿಷ್ಟರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೋಪಿಜನರ ಮನಸೂರೆಗೊಂಡ ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲ ನಾದ ಗೋವಿಂದನೇ ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ತನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದ ಎಲ್ಲ ಜನಮಾನಸರನ್ನು ಕಾಪಾಡು ತಂದೆ ವಿಠಲ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಹಕ್ಕಿಹಾರುವ ತೆರದಿ

ಹಕ್ಕಿಹಾರುವ ತೆರದಿ ಮನಸು ಹಾರುವ ಆಸೆ ಮನವ ನಿಲಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ
ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕುಣಿಸಿ ದಹಿಸುತ ತಾ ಅದು ಹಾರುತ ವಶವಾಗದ ಮನಸದು ಬಹು ಕಠಿಣ

ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾರುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂಚಲತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಲಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಐದು ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ನಾಲಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂದರೆ ಅಸೂಯೆ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಬಾಹ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು ಆಸೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಟ್ಟ ನಡುವಳಿಕೆಗಳು ಸೇರಿ-ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದಶೇಂದ್ರಿಗಳನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹತ್ತಾರು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸ. ಈ ರೀತಿ ದಶದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುವಿನ ಸನಿಹ ದೇವನಧ್ಯಾನ ಮನಸಿನ ವೌನ ಅದ್ಭುತ ಜ್ಞಾನ
ಇಳೆಯೊಳು ತಿಳಿದವ ಅವನೇ ಜಾಣ ಬೆಳಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದನು ಕಾಣ

ಇಲ್ಲಿ ಗುರುವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು. ಗುರು ದೇವರಾದಾಗ ಶಿಷ್ಯ ಭಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲತೆಯಿಂದ ಹಾರುವುದು ಬಿಟ್ಟು

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಉದ್ದೇಶನಗೊಳ್ಳುವುದೇ ಜ್ಞಾನ, ಧ್ಯಾನ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತನಾದ ಮಾನವ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬೆಳಕನ್ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೆಳಕೆಂದರೆ, ಗುರುವಿನ ಬೆಳಕು, ಭೂಮಿಯ ಬೆಳಕು ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕು ಅಂದರೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಬೆಳಕು ಬೀರುವಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದವರು ಕತ್ತಲೆಯಡೆಗೆ ಜಾರುತ್ತಾರೆ.

ಹಸಿಹಸಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಶವಾಗುತ್ತ ತಾ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಬುವ ಮನಸೇ
ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲನ ಪಾದವ ಪರಿಪರಿ ಭಜಿಸು ಓ ಮನಸೇ

ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ (ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ ಮತ್ತು ಮತ್ಸರ) ಈ ಹಸಿಹಸಿ ವಿಷಯ ಸುಖಗಳಿಗೆ, ಅವುಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗಿ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಮನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮನಸ್ಸೇ - ಈ ರೀತಿ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಳ್ಳದೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಷಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅಧೀನಗೊಳಿಸದೆ ದೃಢವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲನ (ಆದಿಕೇಶವನ) ಪಾದವನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಭಜಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪಾದ ಎಂದಾಗ ತಾನು ನಡೆದು ಬಂದ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಾರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಭಗವಂತನನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಜಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವೇದಓದಿ ವಾದಮಾಡಿ

ವೇದಓದಿ ವಾದಮಾಡಿ ಜಯಪತ್ರಗಳಿಸಿದರೇನು

ಸಾಧುಜನರ ಮನಕೆ ತಾ ಮೋದ ಮಾಡದೆ

ಮಾನವನಾದವನು ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಿಣನಾದರೇನು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಯಾಗಿ

ದೇಶದೇಶ ತಿರುಗಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಸಿದ್ದರೂ ಭಗವಂತನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವೇದ ಆಗಮಗಳನ್ನರಿತು 64 ಕಲೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿದನಾಗಿ ಇತರ ವಿಧ್ವಾಂಸರುಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ತರ್ಕ ಮಾಡಿ ವಾದದಲ್ಲಿ

ಗೆಲವು ಸಾಧಿಸಿ ಜಯಪತ್ರಗಳಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನು ಲಾಭ? ಸಾಧುಗಳು, ತಪಸ್ವಿಗಳು ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಯಾವ ಜಯವು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೇನು ನಾದದಿಂದ ಪಾಡಿದರೇನು ಕ್ರೋಧಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು
ಬಿಟ್ಟವಗೆ

ಯಾತ್ರೇ ತೀರ್ಥ ಮಾಡಿದರೇನು ಸಾರ್ಥಕಾಗಲ್ಲ ತಾನು ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿನಾಮ ಸಾರಿ ಸಾರಿ
ನುಡಿಯದವನಿಗೆ

ಮಾನವನಾದವನು ಕೋಪಾಟೋಪಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕ್ರೋಧವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾವ ದೇವರ ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೇನು ಇಂಪಾದ ನಾದದಿಂದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದರೇನು ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಯಾವುದೇ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ, ಜಪ-ತಪ ಭಜನೆಗಳು ನಿರರ್ಥಕವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಭಾರಿಭಾರಿಗೆ ಮಾಡದವರು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೇ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಶ ದೇಶ ತಿರುಗಲೇನು ಕಾಶಿವಾಸ ಮಾಡಿದರೇನು ವಾಸುದೇವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅರಿಯದವಗೆ ಲೇಸಾದರೂ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೇನು ಅನಂತನನ್ನು ತಿಳಿಯದವಗೆ ಕಂಠುಪಿತ ಶ್ರೀಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲನನ್ನ ನೆನೆಯದವಗೆ

ಅನಂತನಾದ ಅಚ್ಯುತ ಕೇಶವನನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳದೆ (ಭಗವಂತನ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ (ಭಗವಾನ್ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ) ಕಂಠುಪಿತ(ಮನ್ಮಥನ ತಂದೆ) ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣು ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲನನ್ನ ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇದ್ದಂತಹವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸತ್ಸಂಗ, ಮೋಕ್ಷ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾನವಂತರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ, ಸಿರಿವಂತರಾಗಿ ದೇಶ ಸುತ್ತಿ ಕೋಶ ಓದಿ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ-ಮನದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ವ್ಯರ್ಥ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದ ಅಂಕುಡೊಂಕು-ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿದೂಗಿಸುತ್ತಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾನವರು ಸ್ವೀಕ-

ರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಹೇಳುವ ಪರಿ ಸುಂದರವೂ, ಸಹಜವೂ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅನುಸರಣೀಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ.

ದಾಸಪರಂಪರೆಯ ಕನಕ, ಪುರಂದರ, ವಿಜಯ, ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಸಾಲಿನಲ್ಲೇ ಸಾಗುತ್ತಾ ತನ್ನದೇ ಆದ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಡಾ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿಯವರ ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ಭಾವಲಹರಿಯ ಭಕ್ತಿಪಲ್ಲಟ ಆಧಾರಿತ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಸವಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಾರಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ (2000), ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.
2. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ ವಿಠಲದಾಸರ ಸಾವಿರಾರು ಕೀರ್ತನೆಗಳು (2017), ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಜನಪ್ರಿಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳು (2018), ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.